

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskarna“ telefon št. 85.

Oblači se.

Nekaj tednov je šele preteklo, kar je naš minister zunanjih del, grof Goluchowski, razglasil, da ostane vojna v Južni Afriki lokalizirana, in da se ni bati nevarnih komplikacij, in že se je izkazalo, kako površno in slabo je bil mož poučen.

Položaj Angleške je postal v Južni Afriki velekritičen. Angleška armada je popolnoma razbita, najvažnejše angleške postojanke, kakor Ladysmith, Mafeking in Kimberley so v nevarnosti, in je vsak hip pričakovati obvestila, da padejo v roke zmagočim Burom. Angleška je pač poslala novega zapovednika na bojišče, ali nove armade ne more spraviti na noge in zato se lahko zgodi, da se ponovi v Južni Afriki ono, kar se je pred dobrimi sto leti primerilo v sedanjih Združenih državah severo-ameriških.

Ti neuspehi na južnoafriškem bojišču pa na Angleškem niso omajali trdnega zaupanja v končno zmago. Ta vera v angleško nepremagljivost je bila toliko, da so Angleži začeli celo sekvestrirati nemške ladje, ne meneč se za veliko nevoljo, ki jo je to stopanje povzročilo v Nemčiji in dobro vedoč, da se Nemčija ne bo upala, nastopiti proti Angleški, ker jej na morju ni kos. Moč Angleške tiči v mornarici, v tem oziru pa se jej ne more nobena druga država primerjati.

Rusija je jedina, kateri Angleška od morja ne more do živga, katera pa lahko na kopnem prizadene ošabni Veliki Britaniji smrten udarec, in res se je pokazalo, da namerava Rusija izkoristiti sedanje stiske Angleške v to, da si zagotovi prevlado v Aziji in si naredi prosto pot v pokrajine, od katerih posesti je odvisno svetovno stališče Angleške, pot v Indijo.

Naznanilo, da je Rusija poslala malo armado iz Kavkaza v Kušk ob afganski meji, je kakor bomba vplivala v Londonu. Angleži so dobro čutili, da se rusko časov-

pisje samo norčuje, pišoč, da je ta korak ruske vlade samo akademičnega pomena, da se je hotelo le preskusiti transkaspisko železnico. Utis, ki ga je ta vest naredila na Angleškem, se ne da popisati. Zavladala je nekaka panika, kajti Angleška ve, da v sedanjih razmerah ni v stanju kljubovati Rusiji.

V Kušku je zbrana lepa ruska armada. Od tod je samo tri dni hoda v Herat, v osrčje Afganistana in v osmih dneh je ruska vojska lahko na meji angleške Indije. Tudi ko bi Angleška ne bila zapletena v južnoafriško vojno, bi morala napeti vse moči, da bi se mogla braniti, tako pa se prav za prav niti ganiti ne more.

Akojia Rusije je toliko večjega pomena, ker je afganski emir na smrt bolan. Njegova smrt povzroči kakor običajno v takih državah notranje komplikacije, nasprotstva med poglavarji posameznih rodov, in to bo Rusiji povod, da si pridobi trdno pozicijo v Afganistanu, da takorekoč svoji armadi odpre vrata v Indijo, vir vsega angleškega bogastva in angleške slave.

Nihče ne verjame, da bo Angleška to brez odpora trpela, da bo mirno pripustila tak korak, s katerim je nekako nasekano njeno svetovno gospodstvo. Predno bo angleški lev vkročen, rjul bode še tako, da se bo zemlja tresla. Od tod tudi velikanška senzacija, ki jo je po vsem svetu napravila vest, da je Rusija zbrala v Kušku tik Herata malo armado. Ves svet je jedin, da zamorejo iz tega nastati komplikacije najusodnejega pomena. V tej luči pa zadobi tudi južno afriška vojska nakrat največjo, naravnost svetovno važnost.

Jedro židovstva.

3. Filo- in antisemitizem.

(Dalje.)

Položenje Arijcev nasproti Židom danes res ni sijajno; neka tolažba nam mora biti, da je podobno razmerje med

obema plemenoma skoro vedno v minulosti eksistovalo.

Na tem mestu moremo se zgodovine le dotekniti — historik bi lahko pod vidikom razmerja med Arijci in Židi spisal obsežno knjigo (primeri izborna delo: Nübling. Die Judengemeinden des Mittelalters. Ulm 1896.).

V srednjem veku in noter do nove dobe bili so Židje kot financieri ter kapitalisti regal, nekaka čuvana, izjemna lastnina evropskih knezov in vladarjev; kadar je knez prišel v denarne zadrege, moral mu je Žid na pomoč, in vsled tega so morali knezi ter plemenitaši Židom hvaležni biti. Pod Babenberžani opravljali so Židi deželne finance in bili v visokih časteh; Rudolf habsburški je na vso moč pospeševal Žide; pred navadno sodnijo Žid sploh prisiljen ni bil stopiti; križarske vojske delali so francoski plemiči z židovskimi denarji; že Karol Veliki je za urejanje državnih financ Žide iz Italije pozval. Vse evropske vojske bile so v zvezi z židovskimi mošnjami, in ko so Nemci ter Francozi leta 1871. mir sklepali, delala sta ta mir dva Žida, bankir Bleihöder od nemške, bankir Alfons Rothschild od francoske strani. . . .

Da, še več! Celo ona moč, ki se je najboljša umela otepati Židov, celo rimska cerkev je včasih podlegala židovskemu vplivu. V Španiji so v srednjem veku Židje dosegali najvišja cerkvena dostojanstva in zasedali škofijske ter nadškofijske stolice; tam je bilo Židov sploh toliko, da so ti Špance malone čisto požidovili. Španci so dandanes res, kakor smo že dejali, mešanica Arijcev Židov in Arabov. V visokem španskem plemstvu — pobožni plemiči si povsod tudi danes radi iščejo bogatih Židov v zakon — pretaka se brez izjeme več ali manje židovske krvi. Židovski historik Grätz v svoji „zgodovini Židov“ meni, da je škoda, da je naposled inkvizicija Žide s pirenejskega polotoka iztirala; kajti „s svojo krvjo bili bi ti vlili Špancem i probujenega ži-

dovskega duha in to degeneraciji bližajoče se pleme osvežili z zdravimi soki“. Tako misli Žid o Špancih!

Slavni papež Inocenc III. oddajal je važna mesta na svojem dvoru Židom. Sv. Ignacij Lojolski, utemeljitelj in veliki prvi general nekdanjega jezuitskega reda, občeval je v svoji tihi malobesednosti skoro jedino — z Židom; Polanco namreč, tajnik Ignacijev in zaupnik vseh dalekosežnih njegovih črtežev, bil je pravi pravcati Žid, ki je šele pozno bil prestopil h krščanski veri. In da dandanes sedi na najbogatejši nadbiskupski stolici v Avstriji Žid, kaj takšnega nič novega ni. Sicer so Židi, če je treba, čisto vneti katoličani; samo včasih prodre i takšnih katoliških Židov prava narava na dan, kakor se je nedavno zgodilo, ko se je rojeni Žid, pozneje vnet katoliški duhovnik ter na kraljevih dvorih priljubljeni pridigar, imenom Bauer, po raznih pustolovstvih na svoje stare dni — oženil.

Vender bi storil rimski cerkvi krivico, kdor bi dejal, da ona židovske nevarnosti umela ni; posebno v srednjem veku je bila ona tista kulturna moč, katera je bila najtrije branišče proti semitskim navalom; ko ne bi bilo tega branišča, uresničil bi se bil morda res židovski idejal svetovnega gospodarstva Izraela, in mi vsi bi morda danes „prah lizali“ od židovskih nog. Zlasti je blagodejno vplivala sholastika v svoji boljši, še nepokvarjeni dobi; sholastika je ljudem bistrila razum in množila energijo volje, kar je najvažnejše v boju z energičnimi Semiti. Sholastika se pa je tudi opirala na vrle arijske mislece, najbolj na Aristotela, iz koga del si je jemala ostro duševno orožje.

Dandanes v cerkvi sicer sholastika še eksistira ali bolj v mrtvi obliki ko v bujnem življenju. Srednjeveški krščanski misleci so pa res goreli s svojim notranjim prepričanjem, oni se niso bali svobodnega znanstvenega preiskovanja, temveč so z vso vmeno porabljali celo posvetno znanost, kakor je tedaj bila razvita; židovske učenjake so

LISTEK.

V katedrali sv. Petra.

Odlomek iz romana „Rim“. — Francoski spisal Emil Zola.

(Konec.)

Toda ceremonija se je bližala svojemu koncu. Baron Fouras je predstavil svetemu očetu člene odbora in nekatere imenitne udeležence romarskega sprevoda. Šli so počasi mimo njega, pripognili tresoč svoje koleno ter poljubili hlavno črevelj in prstan. Potem so prinesli zastave, in Pierru se je krčilo srce, ko je zapazil, da je najlepša in najbogatejša zastava iz Lourda. Brezdvomno so jo podarili očetju brezmadežnega spočetja. Na beli, z zlatom vezeni svili je bila na eni strani naslikana lourdska mati božja, na drugi pa je bil portret Leva XIII. Videl je, kako se je papež nasmešnil svoji podobi; to ga je zelo užalostilo, kakor da se je razpršil v nič njegov sen o razumnem, evangelijskem papežu, kateri je prost vsakega praznovrststva. V tem trenutku se je zopet spogledal z monsignorom Nanijem, kateri ga je opazoval od začetka svečanosti ter motril radovedno vsako njegovih potez, kakor mož, ki kani nekaj poskusiti.

Prelat je stopil bližje in dejal:

„Zastava je krasna! Kako se mora njega svetost veseliti, da je tako lepo naslikana ter v družbi te lične svete device!“

Ker je mladi duhovnik prebledel ter ni ničesar odgovoril, je pristavil z izrazom pristno italijanske svete radosti na obrazu:

„Mi Rimljani ljubimo zelo Lourd. Ta povest o Bernadeti je krasna!“

Kar se je potem zgodilo, je bilo nekaj tako izvanrednega, da je ostal Pierre vsled tega še dolgo časa za tem ves zmeden. V Lourdu je videl nepozabne prizore malikovanja, scene polne najvne vere, polne obupne verske strasti, ki so ga še danes vznemirjale ter ga bolešno pretresale. Toda množica, katera je hitela v jamo, bolniki, ki so v besni ljubezni umirali pred podobo device, vse ljudstvo, katero je blaznelo vsled čudeža — nič, nič ni bilo niti slično brezumju, katero se je sedaj polastilo romarjev ter jih sililo k nogam papeža. Škofje, načelniki redov, poslanci vseh vrst so stopili iz množice, da položijo na stopnice prestola darove vsega katoliškega sveta, zbirko krajačarja sv. Petra, katero je zložil ves svet. Bil je to prostovoljen davek, katerega je dajalo ljudstvo svojem vladarju. Srebro, zlato, bankovci v denarnicah, v mošnjičkih, v listnicah. Potem so prišle dame, ki so se zgrudile na kolena ter darovale svilnate ali baržunaste denarnice, katere so vezle same. Druge so dale napraviti na listnice z demanti napis Lev XIII. In za trenutek je navdušenje tako naraslo, da so ženske zmetale raz sebe vse do zadnjega vinarja, ki so ga imele.

Neka jako lepa, temnolasa, vitka in visoka dama je potegnila uro izza svojega zavrtnika svoje obleke ter prstane s svojih rok in zagnala je vse na preprogo estrade. Vse bi se bile razmesarile, da bi si bile iztrgale svoje od ljubezni goreče srce ter ga vrgle tudi tja, da bi se tako same popolnoma darovale. Deževalo je darov, to je bila popolna vdanost, izbruh strasti, ki se na korist oboževanega predmeta oropa ter smatra za srečo, da nima ničesar, kar ni last ljubljene osebe. Vse to se je vršilo mej naraščajočim šumom, mej ponavljajočimi se vivat-vzkliki in preglasnimi glasovi čestčenja, mej tem ko je nastajala vedno večja gnječa, ker so vsi — moški in ženske — mrlji od kopnenja, da bi polju bili malika.

Na dano znamenje je stopil Lev XIII. urno s prestola ter zavzel zopet svoj prostor v sprevodu, da se vrne v svoje stanovanje. Švicarska straža je energično vzdrževala množico ter se trudila, da ohrani v vseh treh dvorinah prost prehod. Ko pa je ljudstvo videlo, da se je njega svetost odstranila, je naraščalo mrmanje obupanosti, kakor da so se mahoma zaprla nebesa onim, kateri se mu še niso mogli približati. Kako strašno razočaranje: Bog je bil viden, toda izginil je, predno se ga je bilo mogoče dotakniti ter tako zadobiti večno izveličanje!

Gnječa je bila toliko, da je zavladala izredna zmešnjava ter kar pomela seboj

švicarsko stražo. Videti je bilo žene, katere so planile za papežem ter lezle po vseh štirih na mramornate stopnice, da poljubijo tam njegove sledove in pijejo prah njegovih stopinj. Ona velika, temnolasa dama, katera se je zgrudila na rob estrade, se je mej glasnim vzklikom onesvestila, dva gospoda odbora sta jo držala, da bi se ne pobila v krčih, ki so jo zvijali. Druga dama, debela blondinka, se je oprijela jednega pozlačenih ročajev prestola, na katerem je prej počival komolec slabotnega, onemoglega starca ter ga kakor besna poljubljala. Ko so to zapazile druge, so jo porinile v stran, se polastile obeh ročajev ter baržuna in pritiskale svoje ustne na les, na blago, mej tem ko je zvijalo njih telo glasno ihtenje. Trebalo jih je s silo odstraniti.

Ko je vse minulo, se je zbudil Pierre kakor iz morečega sna. Stresalo ga je, njegova pamet se je dvignila proti temu. Tedaj pa se je srečalo njegovo oko zopet s pogledom monsignora Nanija, kateri se ves čas ni odstranil od njega.

„Krasna ceremonija, kaj ne?“ je dejal prelät. „To potolaži človeka za mnogo zločinov.“

„Da, gotovo, toda koliko malikovanje,“ je zamrmral Pierre. Ni se mogel premagati.

Monsignor Nani se je le smehljaj, ne da bi nasprotoval njegovim besedam, in kakor da ni ničesar čul.

prav pridno študirali in iz njihovih del zajemali; židovski veliki filozof Maimonides bil je dobro znan pri katoliških sholastikih. Nekateri sholastiki, zlasti v poznejši dobi (po l. 1300) so si iz židovskih talmudistov žalibože navzeli i zoprnega pedantnega dila-kocepstva. Glavna reč pa je bila, da so sholastiki povspeševali svobodno duševno delovanje; znano je, kako so se tedaj duhovi diferencirali in individualizirali, samo ža-libog, da drug mnenja drugega ni dosti spoštoval, temveč so tiranično nastopali in se celo psovali v znanstvenih disputacijah. No, v naših dneh se poslednjega ekstreme med učenjaki cerkve bati ni, znanost se lepo prirezuje po odmerjenem kopitu... In ker ni več pravega, čilega in zdravega gibanja v rimski cerkvi, zato pa so Židi katoliškim, to je, pod vplivom te cerkve stoječim na-rodnom zopet zelo zelo nevarni; ni treba, da bi o tem dalje govorili, opozarjamo samo na katoliške Poljake v židovskih krempljih in pa na protestantske Angleže, neodvisne gospode svojih financ... Katoliški duhovnik Stojalowski je nedavno v dunajskem parla-mentu javno se spovedal, da se (niti bla-goslovljeni) katoličan brez židovskega de-narja v Galiciji ganiti ne more. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 10. januarja K položaju.

Koerber ima polne roke dela in polno glavo skrbi. Težave, ki se mu stavijo, so baje velike, nekateri listi trdijo celo, da so tolike, da jih Koerber morda sploh ne premaga ter da Koerberjevega ministrstva sploh ne doživimo. Govori in piše se, da je Koerber malone že obupal ter da mi-slijo odločilni krogi zopet na Gautscha. Ta pesimizem pa menda ni utemeljen prav tako, kakor tudi ne optimizem, s katerim so dunajski borzijanski listi sprejeli vest o Koerberjevem bodočem kabinetu. Prav ti umazani listi židovskih milijonarjev so s svojim veselim krikom in vikom, s katerim so pozdravljali Koerberjevo ime, Koerberju mnogo škodili ter vzbudili med nemem-skimi listi in poslanci največje nezaupanje. Kogar ljubi „Neue Freie Presse“, tisti bo gotovo tepel Slovane. Koerber sprejema razne politike različnih strank in sprejel je celo nekaj najradikalnejših Mladočehov. „Linzer Volksblatt“, Ebenhochovo glasilo, sodi o novi vladi prav neugodno. Levičarjem — piše „L. V.“ — sploh ni za pravo, nego le za to, da pridobe Koerberja, kakor so pridobili Claryja, da poskusi razgnati sedanje večino. Desnica se bo kmalu pre-pričala, ali ni tudi Koerber le udani sluga levičarjev. Vsekakor pa bo imela desnica že v kratkem priliko pokazati, da je še trdna in složna in ta poskušinja bo morda zanjo najnevarnejša. „L. V.“ se nadeja, da Mladočehi z obstrukcijo ne bodo spravljal obstrukcijo desnice v nevarnost. „N. Fr. Pr.“ poroča, da imajo te dni vodilni nemški prvaki na Dunaju važne seje radi bodočega ministrstva in radi bodoče tak-tike. Zlasti se jim gre menda za to, da vstopi v novi kabinet tudi nemški nepar-lamentarec brez portfelja kot zaupnik le-vice. Tudi konferenca načelnikov levece se bo vršila v kratkem na Dunaju. Porod Koerberjevega kabineta je torej prav težak in nemara da pride na svet nova pohab-ljena spaka, ki umre kmalu.

Dunajski kršč. socialisti in Čehi.

Vzor naših kršč. socialistov in nek-danji ljubljeneec tržaških Slovencev ter nji-hovega glasila, dr. Lueger je pravi mo-derni tiran, surov, brutalen in brezobziren župan, ki liže danes pete škofom in pa-pežu, jutri pa pije bratovščino z najbes-nejšimi nemškimi nacionalci. Tako kamele-onskega značaja še ni imel menda noben dunajski župan kakor dr. Lueger. Njegovo surovo preganjanje zavednih učiteljev je pač brez para. Zato beže na Dunaju naj-nadarnejši učitelji k davkarstvu ali k pošti in železnici. Luegerjevo besno prega-njanje Čehov pa je naravnost evropski škandal. Znano je, da je danes tretjina Dunaja češka, a kršč. socialisti s svojim Luegerjem na čelu jim ne dovolijo niti ene javne šole! Sami z lastnimi žrtvami si morajo vzdrževati Čehi svoje šole. V Fünfhausu so si sezidali Čehi tudi nekaj „Narodni dom“. Seveda so bila imena društva, ki so pod streho „Nar. doma“, na zunanem zidu nabita le v češkem jeziku in tudi glavni napis na hiši je bil češki. Dunajski magistrat pa je — ne vemo na podlagi kakšnega nasilnega paragrafa —

dal češke napise na češki hiši potrgati in jih deloma nadomestiti z nemškimi. Da, celo tako daleč je šlo Luegerjevo nesramno brutaliziranje Čehov, da je ustrahoval češkega gostilničarja, ker je imel le češke jedilne liste ter ga prisilil, da ima nemško-češke jedilne liste, kaznuje ga z denarno globo. Ta najnovejši slučaj ilustrira dovelj značaj kršč. socialistov sploh in dunajskih še posebej. Ti ljudje so krivičnejši in sa-movoljniji od najhujših fanatikov. Praški občinski svet se je že pečal s tem po-stopanjem drznega dunajskega magistrata in obč. zastopa, katerega je označil dr. Schei-ner kot nečuvstvo surovost, barbarstvo in npravnstveno propalost. Dr. Scheinerjev pred-log se je izročil v pretres mestnemu svetu. Čehi hočejo storiti vse, da se ne žali več na toli infamen način njihov jezik v av-strijski prestolici, kjer imajo eno tretjino prebivalstva, in kjer so enakopravni celo francoski in angleški napisi! „Dr. Luegerju se mora pokazati, da ni dunajski Bog.

Vojna v Južni Afriki.

Jutri se vkrca zadnja, 8. divizija an-gleške armade, da odrine preko morja v Južno Afriko. S to divizijo se pomnoži Buller-Cleryjeva vojska ob Reki Tugeli, kjer se bode morala vršiti menda glavna in o-dločilna bitka. Pred tremi tedni ne dospe 8. divizija do Kapa, potem pa mine tudi vsaj še tri tedne, predno bode mogla divi-zija iti v boj. Buri imajo torej še dosti časa, da se polaste Kimberleya, Mafekinga in Ladysmitha, ki se itak ne morejo več dolgo držati. — Novih poročil z bojišč ni, nego se bavijo časopisi le z zadnjimi pone-srečenimi napadi Angležev na Bure, ki so pobili in ujeli zopet par sto obupanih Britov. — Tvrdba Bickers & Maxim je do-bila od angleške vlade naročilo, naj na-pravi čim najhitrejšo kolikor more mnogo hitro streljajočih topov, katere odpošlje v Južno Afriko. — Sekvestriranje tujih trgov-skih ladij je napravilo v Nemčiji, v Zje-dinjenih državah, Rusiji in Portugalu prav hudo kri. Vse napada Anglijo in Delagosa Bai, katero je Anglija šele nedavno mislila kupiti, vsled zadnjih dogodkov ne pride morda nikdar v angleške roke. — V Lon-donu pa so silno razburjeni in prestrašeni, ker se je približala afganistanski meji ve-lika ruska vojska, ki se meni menda po-lastiti Herata, čegar vladar je na smrt bolan. Ako se to zgodi, je Anglija tudi v Aziji zadeta v srce in njen vpliv podkopen. Morda slede angleškim porazom v Južni Afriki porazi v Aziji.

Dopisi.

Z Vranskega, 9. januarja. Veselica, katero nam je priredilo slovensko pevsko društvo „Vranska Vila“ dne 6. t. m., ob-nesla se je sijajno in zadovoljila vsacega. Trdilo se je celo, da tako prijetne veselice na Vranskem sploh še ni bilo. Jednaki na-stopi so pa tudi, izvzemši belo Ljubljano, pri nas Slovincih le redka prikazen.

„Vila“ je impozanten zbor, sestojč iz krasnih in ljubkih pevk in zavednih pevcev s čezprsnim trobojnim trakom in čepico. To pot pridružila se je „Vili“ še celjska narodna godba v kaj ličnih uniformah. Celjska godba je za naš domači socialni razvoj silno važnega pomena in bode sčasoma na-domestovala vsako vojaško godbo. Podpi-rajmo jo, kar največ mogoče!

Za pozdravom društvenega predsed-nika gospoda Schwentnerja na cenjene goste iz vseh krajev savinske doline pristopila je dražestna gospodična Kukčeva iz Žalca, ter privezala z izbranimi besedami Vilini zastavi krasen modri trak v zahvalo za pevski izlet v Žalec z bogatim zlatim na-pisom: „Vranski Vili“ — Žalske Slovenke, 2. julija 1899. To je četrti, a najboljši trak, kateri krasi še itak samo na sebi lepo za-stavo.

Koncertni vsposred, sestojč iz samih najnovejših skladb naših glasbenikov izvršil se je točno. Burno ploskanje donelo je po-lepo okinčani prostorni dvorani od občin-stva v zahvalo in priznanje mešanim zbor-rom, moškim zborom in godbi. Posebno dopadla sta se zbora s spremljevanjem or-kestra. Izvesti tako teške skladbe zamore pač le isti zbor, kateri ima v resnici srce in najboljšo voljo za petje. Čast toraj tebi dična „Vila“!

Po koncertu bil je v dvorani živahen ples, a v stranskih in spodnjih sobah se je pelo in zabavalo vse v najlepši slogi. Da

je bilo vse tako židane volje do 6. ure zjutraj, pripomogla je mnogo tudi točna po-strežba, dobra pijača in okusna kuhinja go-stilne „Pri Slovanu“.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

(Dalje.)

XIII. Provizorični predsednik Ivan Baumgartner poroča o vprašanju, če je imela tvrdba Jakob & Jožef K., tovarna za pohištvo v Holešovu, v Luknji podruž-nico. Po končnem pismu je prodal grof Adolf Th. v B. pri Novemestu tvrdis Jakob in Jožef K., c. kr. izklj. priv. tovarni za pohištvo iz upognjenega lesa v Holešovu itd. vse bukove latve, ki se izdelajo iz oblikovine 3000 do 5000 m³.

Vpraša se: jeli to že podružnica tvrdis K., ako da ista dve svoji stružnici in stružnik za okrogel les, katere orodja sta v žagi grofa Th. porabljala neki mojster in njegov pomočnik, da sta po navodilih uradnika tvrdis K. stružila bukove latve?

Odsek je mnenja, da se v tem slu-čaju delovanje tvrdis K. ne more imeti za podružnico.

Pri obrtnih obratih se pogostokrat prigradi, da se posamezni deli v obrtova-lišču, katero je lastnina družega, za prvega izdelujejo. Toda tega se še ne more sma-trati za podružnico, če tudi prvo obrtova-lišče porablja v spolnitatev dela izdelke družega.

Obrtvališče je torej v tem slučaju imel grof Th., ki je bil obvezan dovoliti, da se na stružnicah tvrdis latve stružijo. Obrat tedaj ni bil zavisen od glavnega podjetja v Holešovu, akoravno je morala tvrdba grofu Th. mezdo za strugarja po-sebej plačati, dočim so bili vsi drugi stroški vračunjeni v glavni ceni in jih je moral plačati grof Th.

Odsek torej predlaga: Zbornica naj v zmislu tega poročila poroča c. kr. deželni vladi. — Predlog se sprejme.

Predsedstvo prevzame prov. predse-dnik Ivan Baumgartner.

XIV. Zbornični podpredsednik Anton Klein poroča o računskem zaključku zbornice, potem o pokojninskem zakladu zborničnih uradnikov in služabnikov in o ustanovnem zakladu za onemogle obrtnike za l. 1898. Vse račune so pregledniki na drobno pregledali in v redu našli. Dohodki zbornice s pristojbinami za registrovanje znamk in vzorcev v znesku 45 gld. so znašali 12.237 gld. 67½ kr. Če prištejemo temu začetno blagajnično imovino v zne-sku 5346 gld. 31 kr., znašajo dohodki skupaj 17.583 gld. 98½ kr., ako odštejemo stroške v znesku 9042 gld. 34 kr., tedaj je znašala blagajnična imovina koncem de-cembra 1898. l. 8541 gld. 64½ kr., katere je bila plodonosno naložena. Zastali zbor-nični prispevki so znašali koncem decembra 1614 gld. 34½ kr.

Računski zaključek pokojninskega za-klada kaže dohodkov 21.364 gld. 29 kr. in stroškov 1272 gld. 45 kr., torej končnega premoženja 20.092 gld. 84 kr. Od teh je naloženih pri obrtnem pomočnem društvu 2544 gld. 15 kr., na 10.000 gld. se glasi ena vinkulovana papirna renta, na 1500 gld. pa ena 4½, kronska renta in na 6000 gld. šest 4½ dolžnih pisem kranjskega de-želnege posojila, 48 gld. 69 kr. je pa v ročni blagajnici. Premoženje se je v po-slovnem letu pomnožilo za 1272 gld. 84 kr.

Računski zaključek ustanovnega za-klada za onemogle obrtnike kaže dohodkov 5343 gld. 95 kr. in stroškov 609 gld. 3 kr., tedaj je premoženja 4934 gld. 92 kr. Od tega je 134 gld. 23 kr. naloženih pri obrt-nem pomočnem društvu in 4800 gld. pa v srebrni renti, gotovine 69 kr. je v ročni blagajnici.

Odsek je natančno primerjal račune in jih našel v pravem redu, zato predlaga poročevalec v imenu odseka:

1.) Računski zaključki zborničnega računa, računa o pokojninskem zakladu in ustanovnem zakladu za onemogle obrt-nike za l. 1898 se odobre in potom c. kr. deželne vlade predlože c. kr. trgovinskemu ministrstvu.

2.) Računodajalcu se da absolutorij. Ko je na vprašanja gospodov Josipa Lenarčiča in Friderika Pauer dal zbornični tajnik pojasnila, sprejmeta se odsekova predloga.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. januarja.

— **Osozne vesti.** Praktični zdravnik g. dr. Tomaž Zarnik se je naselil z no-vim letom v Zagorju pri Savi. — Okrajnim živinozdravnikom v Žalcu je imenovan g. I. Fischer.

— **Dopolnilna državnozbornska vo-litev na Goriškem** na mesto grofa Alfreda Coroninija se bo vršila dne 29. t. m. Ker je nova kandidatura grofa Coroninija po-polnoma nemogoča, je odbor poličnega dru-štva „Sloga“ sklenil, kandidovati g. profe-sorja Ivana Berbuča pristaša dr. Gregor-čičeve stranke. Bržčas bodo njegovo kandidaturu podpirali tudi ultraklerikalci, zbrani okrog „Primorskega Lista“, četudi je ta priporočal g. dr. Jos. viteza Tonklja. Berbučeva kandidatura je naletela na hud odpor, ne le pri stranki Gabršček-Tuma, ki vidi v gospodu Berbuču provzočitelja se-danjega boja na Goriškem, nego tudi mej politično nepronsiranimi rodoljubi. Kakor posnamemo iz „Soče“, nastopi goriški od-vetnik g. dr. J. Stanič kot samostojen kandidat proti g. Berbuču. Gosp. dr. Stanič ne pripada nobeni obstoječih slovenskih frakcij na Goriškem.

— **Repertoir slovenskega gledališča.** V soboto, dne 13. t. m., poje se prvi-krat v letošnji sezoni velepriljubljena opera do-mačega skladatelja, gosp. Viktorja Parme, „Ksenija“. Pred opero uprizori se prvi-krat na slovenskem odru Jakobsonova mo-derna jednodejanska igra „Pri puščav-niku“. Danes se vrši prva bralna skušnja izvirne igre Aškerčeve „Izmajlov“. Opera pripravlja Parmovo „Staro pesem“ in Wagnerjevega „Večnega mornarja“ Repertoir prihodnjega tedna bo treba spre-minjati, ker je pevka gospodična Nošmi zbolela.

— **Slovensko gledališče.** Tudi vče-rajšnja tretja predstava Straussove operete „Netopir“ je napolnila gledališče. Žal, da je bilo prav sinoči izvajanje te lepe operete v vsakem oziru mnogo slabše kakor pri prvih dveh predstavah. Ne glede na to, da večina naših igralcev še vedno ni sposobna lahke, žive, hitro tekoče konverzacije, nego se vrše dialogi z neumestnimi pavzami mnogo predolgočasno, in ne glede na to, da operno osebje tudi vspricho vzorne svoje trudoljubnosti nikakor ne more premagati jezikovnih in igalskih težav, moramo ob-žalovati, da sinočnja predstava tudi glede zborovih nastopov ni bila vzgledna. Točnosti, pazljivosti in temperamenta je zmanjkalo vsak hip. Prav dobri sta bili tudi sinoči gđ. Carneri, ki je dobila v dar pahljačo iz cvetic ter je žela za svojo czardaševo pesem poseben aplavz in gospa Polakova, dalje g. Desari in g. Inemann. Mnogo smeja je vzbujal gosp. Verovšek v ulogi Žabe, katero je igral brez pretiravanja prav zabavno. Gđ. Nošmi pa je bila bolna ter je morala izpustiti skoraj vse svoje pevske točke, kar bi bila morala režiji občinstvu naznaniti. Klasična opereta „Netopir“ se mora priljubiti vsakomur, ki ima smisel za lahкотno zabavno glasbo, a medlo izvajanje zamori tudi najlepše delo!

— **II. redni koncert „Glasbene Ma-tice“** dne 17. t. m. obeta s sodelovanjem slavnega umetnika, gosp. Fran Ondfi-čeka, c. kr. komornega virtuozu, mnogo najčistejšega glasbenega užitka, bo pa tudi zelo zanimiv s tem, da nastopi poleg pev-skega zbora „Glasbene Matice“ prvi-krat samostojno novi, mnogoštevilni društveni šolski zbor, kateri se je v lanskem šolskem letu izobraževati začel in danes že šteje nad 120 mladih pevskih sil.

— **„Glasbena Matica“.** Čestitim pev-kam in pevcom se naznanja, da je jutri, v četrtek, dne 11. t. m., ob 8. uri zvečer skupna vaja moškega in ženskega zbora „Glasbene Matice“ za II. redni kon-cert, kateri bo v sredo, dne 17. t. m., in za pevski večer, kateri bo v nedeljo, dne 14. t. m. Za polnoštevilno udeležbo prosi odbor.

— **Himen.** Danes, dne 10. t. m. po-ročil se je v Metliki c. kr. okrajni sodnik gospod Jurij Šumer z gospodično Olgo Ba-jukovo. Čestitamo!

— **Časovno znamenje na ljubljans-kem Gradu.** Kakor znano, sprejel je ob-činski svet ljubljanski povodom proračunske razprave predlog obč. svet, Šubica, naj bi se uvedlo na ljubljanskem gradu časovno znamenje, kakor je n. pr. isto v rabi na

palači vojaško-geografskega zavoda na Dunaju. Ker so mnogi prebivalci našega mesta mnenja, da se bo časovno znamenje opoludne dajalo s strelom na gradu, prihajajo gospodu županu dopisi, ki se splošno izrekajo proti streljanju. Da se takemu napačnemu mnenju v okoliših pride, pooblaščenici smo izjavili, da se sploh ne namerava, oznanjati poldnevne ure s strelom, temveč z veliko dalekovidno oblo, katera bo na stolpu ljubljanskega grada pritrdjena tako, da se bode prikazala nekoliko minut pred dvanajsto uro ter vsled električne sile izginila iz vidika, čim bode ura pokazala poludne. Tako znamenje pač ne more nikogar vznemirjati in so torej pritožbe proti upeljavi časovnega znamenja na gradu neosnovane.

— „Slovensko planinsko društvo“ priredi v petek, dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilniških prostorih „Narodnega doma“ v nekdanji kavarni, na levi v pritličji zabavni večer. Na tem večeru bode predaval društveni načelnik gosp. profesor Orožen o Kumu. Ob enem se razstavijo slike, katere je tekom leta 1899. izvršil odsek amaterfotografv v tekmovalne. Slike bodejo v posebni sobi na ličnem prostoru razstavljene in se razstava otvori po predavanju. Društveniki, njih obitelji in upejljani gosti so vabljeni.

— Iz ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje. Na občnem zboru dne 4. t. m. izvoljeni upravni odbor tega humanitarnega zavoda je v svoji seji dne 8. t. m. volil funkcionarje, in so bile izvoljene dosedanje mnogozaslužne moči, namreč predstojnica kuhinje gospa Josipina Kos, njena namestnica gospa Ivana Fleischmann, načelnik g. Avgust Dreise, njegov namestnik gosp. Oroslav Dolenec, blagajnik g. dr. Josip Stare in ekonom g. Edward Regnard. Tajnikom je bil izvoljen novi član upravnega odbora gosp. P. pl. Radies. Vse te dame in ti gospodje so volitev sprejeli. Za podaritev dijakov in vsakdanjih gostov s poticami in vinom so darovali mej drugimi tovarnar g. Gassner v Trzinu 40 kron, vinotrtič g. Bolaffio v Šiški pa sod vina. Naj bi se prijatelji tega humanitarnega zavoda in zlasti prijatelji našega marljivega dijaštva večkrat spominjali dijaške in ljudske kuhinje. Tudi najmanjši dar je dobro došel.

— Mestna posredovalnica za delo in službe že prav dobro posluje. V teku teh dni, kar se je otvorila, se je oglasilo že okoli 100 oseb za delo ali službe, oziroma je ponudilo dela ali službe. V pojasnilo naj bode povedano, da se plača za vpisovanje in posredovanje enkrat za vselej 20 kr. ali 40 vinarjev. Osebe, ki se oglašajo, mislijo da morajo plačati vpisnino 20 kr. ali 40 vin. in potem če se vzame delo ali služba, nakaže še eno pristojbino. To pa ni tako, s plačilom 40 vinarjev si vsak pridobi pravico tudi posredovanja in mu ni treba ničesar več plačati. Tudi mislijo dela ali službe iskajoče osebe, da nimajo več pravice do posredovanja, če se jim je že enkrat nakazalo delo ali služba, pa niso bile sprejete. Vsak, kdor ni bil sprejet, pride lahko nazaj v posredovalnico in se mu bode nakazalo drugo delo ali služba. To se lahko zgodi skozi 4 tedne vsak dan, ne da bi se kaj plačalo za to. Kdor plača 20 krajcarjev ali 40 vinarjev, ima skozi 4 tedne pravico, da se mu posreduje delo ali služba. Posredovanje je šele izvršeno, kadar je bil dotičnik sprejet v delo ali službo in je isto nastopil. Izpraznjena mesta za delo in službe se bodo naznanjevala po plakatih na posebni deski, ki se bode obesila pri vratih mestne posredovalnice za delo in službe. Delavci in posli, ki so se dali zaznamovati v posredovalnici, naj se večkrat na dan zglase, da se njim more delo ali služba odkazati. Delodajalci in službodajalci se opozarjajo, da pošljejo nakaznice sprejetih delavcev ali poslov takoj nazaj, da se izvršeno posredovanje zabeleži. Najboljše je, če se pošlje delavec ali posel, da to sam naznani v posredovalnici. Mestna posredovalnica za delo in službe bode postala prava dobrota za delavce, posebno pa za posle, ki so morali dosedaj plačevati pri zasebnih in zakotnih posredovalnicah vpisnine

po 30 kr. in posredovalnine pa najmanj 50 kr., plačevali so pa tudi po 1, 2, 3 in še več goldinarjev. Mestna posredovalnica za delo in službe ne dela razlike, kakšno službo ali delo je oddati, kakšna je plača in kakšen je človek, ki išče službe ali dela. Vsak plača enkrat za vselej 20 kr. ali 40 vinarjev in ima štiri tedne pravico do večkratnega posredovanja. Vsak, naj si bode zasebni uradnik, trgovski pomočnik, pisar, sluga, hlapec itd., guverner, zasebna učiteljica, natakarija, hišna, sobarica, kuharica, pestunja, dekla itd., plača le 20 kr. in ne, kakor je naveda pri zasebnih posredovalnicah, da plačajo tisti, ki dobijo boljše službe, po 1 gl. ali še več. Tudi vsak delodajalec ali službodajalec plača jednako 20 kr. ali 40 vinarjev. Mestna posredovalnica za delo in službe bode objavljala vsak teden izkaz, iz katerega bo razvidno, koliko in kakšnih delavcev in poslov se je oglasilo, in kakšna dela ali službe so oddati in koliko posredovanj je bilo izvršenih, t. j. koliko delavcev ali poslov se je sprejelo v delo in službe.

— 30letnico pisateljstva je slavil te dni naš sotrudnik, dobro znani pisatelj in pesnik nadučitelj v Trebelnem, gospod Janko Leban. Na mnogaja leta!

— Viško-glinška čitalnica ima svoj redni občni zbor v nedeljo, 14. januarja t. l. ob 2. uri popoldne v društvenih prostorih. Vspored: Poročilo odborovo, volitev novega odbora, slučajnosti.

— Z Bleda se nam piše: Veselica s tombolo v korist tukajšnjega gasilnega društva se je prav uspešno dovršila. Akoravno ni bilo nobenega svedra, nobenega „dvičnika“ in nobene „dvice“ na veselico, je bilo vendar 268 kron dohodkov. Hvala tistim, ki so veselico obiskali in istim, kateri so darovali dobitke. Naše klerikalce, ki ne podpirajo nobenega društva, ako ni „katoliško“, vprašamo: Kadar bo pri kakem „konsumcu“ ali „dvičniku“ gorelo, takrat, kaj ne, bodo gasilci že prav prišli? Hvala tudi konsumnemu društvu na Bledu, ki je prosilca za kak dobitke zavrnilo, češ, da nič ne podpirajo take ljudi kakor so gasilci. Na svidenje svederci in dvičniki, v Rimu kadar pridete po odpustke ne bode škoda denarja če se prav derarnik izprazni. — Liberalen ognjegasec.

— Volitev v okrajni zastop slovenjebistriški. Kakor smo že poročali, dobili so v tem zastopu Nemci in nemškutarji večino in to vsled tega, ker so zmagali v kuriji veleposestnikov. Zmagali so z večino samo dveh glasov, to pa le ker se narodnjaki niso nič brigali za volitev in nič delali.

— Iz Šoštanja se nam piše 9. januarja: Včeraj dne 8. januarja 1900 zgodil se je v narodnem trgu Šoštanju zločin, katerega ne smemo zatajiti. Vršile so se volitve za okrajni odbor v kuriji trgov in mest. Trg Šoštanj imel je voliti 3 odbornike — in volili so se — dva Slovenca in eden najzagrizenejših nemškutarjev. Navzočih volilcev občinskih odbornikov je bilo 9 (sedem Slovencev in dva nemškutarja) dobil je pa zagrizeni nemškutar 5 glasov, toraj tri od takozvanih slovenskih stebrov trga Šoštanj. To dejanje kaže nam, kaj imamo v prihodnosti pričakovati. Narodnjaki trga Šoštanj, ne spite!

— Obrtno gibanje v Ljubljani. Tekom meseca decembra pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt in sicer: Avgust Pavšek, Streliške ulice št. 8, gostilničarski in krčmarski obrt; Roza Till, Kongresni trg št. 14, tiskanje z malim priročnim strojem; Franc Štrus, Vodmat št. 8, prodajo moke; Franc Pelikon, Francovo nabrežje št. 5, trgovino z vinom; Ivan Žgajnar, Šolski dvored, mesarski obrt; Matija Bužan, Krakovske ulice št. 35, tlakarski obrt; Anton Zabukovec, Dolenjska cesta št. 4, gostilničarski in krčmarski obrt; Ludovik Bäcker, Resljeva cesta št. 25, inštalcijo hišnih telegrafov; Terezija Weiser, Tržaška cesta št. 21, trgovino z mešanim blagom; Ad. Kopriva, sv. Petra cesta št. 44, prodajo žganih opojnih pijač na drobno; tvrdka Buzzolini & Venturini, Martinova cesta št. 20, izdelovanje salam s parnim motorjem; Ivan Sterle, sv. Petra cesta št. 21, krošnjarenje z galanterijskim in drobnim blagom ter južnim sadjem; Franc Anzlin, Komenskega ulice št. 38, vzel je v zakup gostilničarski in krčmarski obrt P. Emicha.

— Nova pošta. Dne 16. januarja 1900 odpre se v Dreženci pri Kobaridu na Goriškem (okraj Tolmin) nov poštni urad,

ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštne hranilnične urada. Zvezo bode imel s poštnim uradom v Kobaridu po vsakdanji pešpoti.

— Prostovoljna požarna bramba v Žalcu priredi 13. t. m. v gostilni Hausenbichler plesni venček. Začetek ob 7. uri. Vstopnina 1 K, udje prosti.

— Hrvatsko akademsko društvo „Zvonimir“ na Dunaju priredi 8. februvarja v Ronacherjevi dvorani koncert s plesom. Čisti dohodek je namenjen dijaškemu podpornemu društvu.

— V Ameriko je odšla včeraj Marija Borštnik, znana gostilničarka in hišna posestnica v Prešernovih ulicah št. 52. — Včeraj prijel je mestni policijski nadstraznik Lovro Breznik na južnem kolodvoru, 21 let starega tesarja Mat. Čikado iz Ivanjega sela pri Raketu, ker se mu je zdel sumniv, da hoče pobegniti v Ameriko, predno je izpolnil vojaško dolžnost. Ustavljenec se je policaju tudi takoj vdal, da jo hoče popihati v Ameriko. Matija Čikado je imel sicer pri sebi pouk, da se mora ljubljanske policije izogibati, in da ne sme vstopiti v vlak v Ljubljani, marveč v Št. Vidu nad Ljubljano, pa se ni držal tega pouka, in je tako prišel res v pest policiji.

— Promenadni koncert bo v nedeljo 14. t. m. od 1. do 4. ure popoldne v veliki dvorani „Narodnega doma“.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 31. decembra 1899 do 6. januarja 1900 kaže, da je bilo novorojencev 18 ($= 26.73\%$), mrtvo-rojenca 2, umrlih 27 ($= 40.09\%$), mej njimi jih je umrlo za jetiko 5, za vnetjem sopilnih organov 1, vsled mrtvouda 1, vsled samomora 1, za različnimi boleznimi 19. Mej njimi sta bila tujca 2 ($= 7.4\%$), iz zavodov 7 ($= 25.9\%$). Za infekcijskimi boleznimi so obbolele, in sicer za ošpicami 1, za dušljivim kašljem 1, za vratico 3 osebe.

* Vseučiliški vratar na Dunaju, Ivan Woves je umrl nagloma v svojem 62. letu. Mož velike, krepke rasti, lepe polne brade in simpatičnega vedenja je dober znanec vsakemu Slovincu, ki je v zadnjem desetletju študiral na Dunaju. Vsako pismo, vsako denarno pošiljatev in vsako brzojavko je Woves sprejel, napisaval imena adresatov na veliko desko ter bil tako z dijaštvom v vedni zvezi. Pokojni Woves je znal pri vseh nemirih na vseučilišču s svojim mirnim, ljubeznivim nastopom potolažiti razburjene mladeniške duhove ter je igral pri promocijah v svoji sijajni uniformi kaj imenitno paradno vlogo. Pridobil je dokaj lepo premoženje. Njegova hči je omožena s slovenskim profesorjem v Novem mestu.

* Sleparska nuna. O sleparsi Terezini Doda Massei, katero so — kakor smo že poročali — zaprli nedavno v Rimu, poročajo listi, da se je izdajala kot princesinja Elizabeta Zofija Bavarska. Trdila je, da je šla zategadelj v samostan, ker jo je hotel nadvojvoda Fran Ferdinand prisiliti za ženo. Kazala je italijansko pisane liste s podpisom nadvojvode. V pismu so bile grožnje, da jo bo nadvojvoda, ko postane avstrijski cesar, prisilil v zakon, in da bo ustrahoval tudi papeža, ako mu bo delal sitnosti. Vsa pisma so bila seveda lažnjiva. Sleparka je opeharila za velike svote tudi ljudi v Trstu, Bologni in na Dunaju. Leta 1894. je bila v servitnem samostanu v Bologni, kjer je igrala veliko vlogo. Kardinal nadškof Svampa je bil njen posebno goreči prijatelj. Sleparka je hodila v notranjo šolo pri Uršulinkah v Ljubljani, a doma je baje iz Skadra. Preiskava bode razkrila baje mnogo pikantnih dogodivljajev te izredno premetene pustolovke, laži-princesinje in nune.

* Strah pred visilicami. Dunajska policija in dunajska sodišča so začela v zadnjih mesecih z največjo strogostjo zasledovati one starše, ki ravnaajo s svojimi otroci neizmisljeno ali celo kruto. Kaznovana je bila že cela vrsta takih očetov in mater. Odkar je bila obešena Julijana Hummel, ker je počasi umorila svojo hčer, je pač marsikatero zversko mater obšel silen strah, da bi se moglo zgoditi tudi njej, da ji zadrignejo vrat, ker ravna z otroci brez ljubezni in okrutno. In tako se je pripetilo, da je stala te dni pred okr. sodnikom vrtarjeva žena Marija Schwankhard, ker je pretepala svojega šestletnega sina tako ne-

človeško, da je bil po glavi in po telesu poln ran ter da jo je naznanil policiji učitelj ubogega dečka. Schwankhard se je sodnika tako prestrašila, da je padla pred njega na kolena ter ga jokaje prosila: „Storite z menoj kar hočete, samo obesite me nikar!“ — Pač je morala imeti babnica slabo vest, da se je tresla za svoje življenje! No, sodnik jo je to pot obsodil le na tri dni v ječo. Dečka pa so ji vzeli, da ozdravi od zadobljenih ran. Značilno je, da sta otroka, bratec in sestra pretepanega dečka, pričala odločno proti materi!

* Drž. izpiti iz godbe. Pri nedavno se vršecih c. kr. drž. izpiti za učni predmet godbe so bili na novo 3 kandidatje godbene šole Kaiser na Dunaju odobreni in sicer gđ. Avgusta Fleischer iz Černovic, gđ. Irma Linzer iz Celja ter gosp. Ludv. Kornfeil z Dunaja. Na zavodu, katerega obiskuje vsako leto približno 400 gojencev, delujejo in poučujejo mej drugimi c. kr. dvorna operna pevka gospa Mila Kupferberger, gospa Roza Kahlig, violinski virtuozi Rud. Fitzner, izredni učitelj na vseučilišču dr. Maks Dietz, ud komisije za drž. izpite v godbi, kapelnik ter komponent Emil Kaiser, i. t. d. Prospekti se dobe v zavodovi pisarni, Dunaj VII./I, Zieglergasse 29.

* Boda med španskim učiteljstvom. Pedro Gimenez, učitelj v Obandu, v pokrajini Badajoz, in njegova žena, ki je učiteljica v isti vasi, sta poslala guvernerju prošnjo, da se jima dovoli beračiti po alicah in trgih, ker že več let nista dobila nobene plače. Take prošnje v zadnjem času na Španskem niso nič novega.

* Princesinja Chimay je kupila pol ure od Kaira napol podrt grad, katerega je dala po svojem okusu prezidati. Tam živi baje silo srečna s svojim ciganom Jancijem. Sedaj ga uči pisati in čitati, česar doslej še ni znal. V kratkem misli nastopiti v Newyorku v nekem zabavnem etablissementu. Za šest tednov trajajoči engagement ji plača ondotni ravnatelj 12.000 dolarjev. Vsak večer bo lepa princesinja nastopila dvakrat po pet minut in sicer docela — oblečena.

Književnost.

— Izvestja muzejskega društva za Kranjsko. Vsebinska zadnjega, 6. sešitka: V. Steska: Stara mestna hiša ljubljanska. I. Novak: Gradovi in gradišča v brezoviški fari. A. Koblar: Regesti listin bostanjskega arhiva. Iv. Vrhovnik: Vojaški nabor pred tristo leti. Iv. Vrhovnik: Janzenistiški križevi pot. A. K.: Jožefinske naredbe. A. K.: Slovtvo. S tem sešitkom se završuje IX. letnik „Muz. Izv.“

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 10. januarja. V današnji seji avstrijske delegacije se je zopet vnela velika debata o narodnostnem vprašanju v armadi. Lemisch je govoril v pangermanskem smislu, zahtevajoč, da se mora v armadi zagotoviti nemščina kot izključno veljavni jezik, in da se mora zveza z Nemčijo sprejeti mej državne osnovne zakone. Funke je ubiral iste strune in zlasti zahteval, naj se nemščina določi kot državni jezik. Pacak je te prepotentne zahteve ostro zavračal, povdarjaje, da Slovani nikdar in za nobeno ceno ne dopuste, da bi se nemščina uveljavila kot državni jezik.

Dunaj 10. januarja. Pri sestavi novega ministrstva so nastale velike in nevarne težave. Provročila jih je nemška levica. Zdaj niti več gotovo ni, kdo postane ministrski predsednik, Körber ali Gautsch. Na vsak način pa bo Körber minister notranjih del, ker ima izdelan načrt jezikovnega zakona.

Dunaj 10. januarja. Načelniki nemških klubov imajo pojutritšnjem posvetovanje o njihovem stališču glede bodočega ministrstva.

Reka 10. januarja. Vest, da je Angleška konfiscirala moko na nekem Lloydovem parniku, ki je bila namenjena v Transvaal, je le deloma resnična. Lloydov parnik je bil pripeljal v Aden ogrske moke. Jeden del te moke se je vkrcal na sekvestirano ladjo Herzog, ki je zdaj v rokah Angležev, drugi je pa še v Adenu.

Berolin 10. januarja. Končno je angleška vlada odgovorila na protest

zaradi sekvestriranja nemških ladij. Odgovor je sicer jako uljuden, vendar ž njim nemška vlada ni zadovoljna.

London 10. januarja. V Kolensu so imeli burski zapovedniki dne 3. t. m. pod predstvom generalisima Jouberta posvetovanje, na katerem se je določila taktika za prihodnje bojevanje.

London 10. januarja. General French je v zadnjih bojih izgubil štiri častnike in 144 mož, 6 častnikov in 107 mož so ujeli Buri. V Kurumanu so Buri poleg angleškega rezidenta ujeli 12 častnikov in 170 vojakov ter dobili štiri topove.

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti težkotam prebavljenja in vsem nasledkom mnoge sedita in napornega duševnega dela je upravnih neobhodno potrebno domače zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“, ker vpliva na prebavljenje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K a. v. Po postnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 (11-1)

Zahvala.

Dijaški kuhinji v Kranju je blagovolil premlitost knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič 100 kron darovati. Bog povni visokemu dobrotniku!

Dijaška kuhinja v Kranju.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 8. januarja: Franja Terezija Kos, uršulinka, 37 let, Kongresni trg št. 17, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 6. januarja: Marija Golob, poljska delavka, 71 let, pljučnica.

Dne 7. januarja: Andrej Smerdu, cestar, 62 let, vsled raka.

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

Januar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
9.	9. zvečer	737-3	1-7	sr. jvzhod	oblačno	
10.	7. zjutraj	736-1	0-2	sl. jzhod	oblačno	
	2. popol.	734-6	1-2	sl. jug	oblačno	0-3 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 2-0°, normala: -2-7°.

Dunajska borza

dne 10. januarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98	K	90	h
Skupni državni dolg v srebru	98		65	
Avstrijska zlata rentna	97		75	
Avstrijska kronska rentna 4%	99		—	
Ogrska zlata rentna 4%	97		75	
Ogrska kronska rentna 4%	95		—	
Avstro-ogrski bančne delnice	130		70	
Kreditne delnice	233		05	
London vista	242		40	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118		20	
20 mark	23		66	
20 frankov	19		19	
Italijanski bankovci	89		75	
C. kr. cekini	11		42	

Št. 12168 I. 1899.

Razglas.

(48-2)

Deželni odbor je namestil deželnega praktičnega učitelja za mlekarstvo in sirarstvo, ki ima nalog pospeševati napredek mlekarstva in sirarstva v naši deželi.

Ker se pogostoma slišijo pritožbe, da pomankuje mlekarskim zadrugam, ki se v deželi v tako lepem številu razvijajo, dobrega sirarskega veščaka, ki bi bil njim pri ustanovitvi in ureditvi, kakor tudi v nadaljnjem delovanju v posvet in pomoč, razglašajo s tem deželni odbor, da bo rade volje ugodil prošnjam mlekarskih zadrug, če bodo zahtevali, da se jim določi deželni sirarski veščak v posvet.

Prošnje za to je pošiljati podpisaniemu deželnemu odboru.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani

dne 3. januarja 1900.

Vabilo

na

I. plesni venček zaveze

hotelskih, gostilničarskih in kavarnarskih uslužbencev na Avstrijskem

odseka za Ljubljano

ki se bode vršil

v četrtek, dne 11. januarja 1900

v kazinskem steklenem salonu.

Godba c. in kr. pešpolka št. 27, Leopold II., kralj Belgijcev.

Začetek ob pol 9. uri.

Vstopnina 60 kr.

(51-2)

Navadna toaleta.

Odbor.

Kupi se

malo posestvo ali hiša z vrtom na deželi blizu železnice.

Ponudbe na upravnishvo „Slov. Nar.“.

(31-3)

Firm. 4.

Einc. II. 37.

Bekanntmachung.

Beim k. k. Landes- als Handelsgerichte in Laibach wurde

1) die Löschung der im Handelsregister für Einzelfirmen eingetragenen Firma „Albert Samassa“ sammt der dem Lambert Friderich und Max Samassa erteilten Procura; —

2) die Eintragung der Firma „Max Samassa“ zum Betriebe der Glocken- und Metallgiesserei in Laibach und des Max Samassa, Fabrikbesitzer in Laibach, als Inhabers dieser Firma in das Register für Einzelfirmen, sowie der Thatsach, dass der Firmenhhaber dem Lambert Friderich die Procura erteilt hat, vollzogen.

K. k. Landesgericht Laibach

Abth. III, am 4. Jänner 1900.

(Razglas. Pri c. kr. dež. kot trg. sodišču v Ljubljani se je 1.) izbrisala v trg. register za posamne tvrdke vpisana firma „Albert Samassa“ z Lambertu Friderichu ter Maksu Samassi podeljeno prokuro, 2.) vpisala firma „Maks Samassa“ livnica zvonov in kovin v Ljubljani, ter Maks Samasa tovarnar v Ljubljani, kot imejtelj te tvrdke v register za posamne tvrdke ter dejstvo, da je imejtelj tvrdke podelil prokuro Lambertu Friderichu. — C. kr. dež. sodišče v Ljubljani. Odd. III., dne 4. januarja 1900. (62)

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po aoci osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomest, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomesta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Edina

narodna gostilna v Pulji

sredi mesta na priličnem prostoru, se radi preselitve s koncesijo in vso gostilniško opravo proda.

Natančna pojasnila dá posredovalni zavod V. Grum v Pulju. (63-1)

V Gorenji Planini pri Rakeku

oddaja se za gostilno, mesnico in prodajnico zelo pripravna

hiša

s 5 sobami, kletmi, živinskim hlevom itd., z zelenjadnim in velikim sadnim vrtom

takoj v najem.

Več se poizve pri J. Božič-u v Podragi, p. Št. Vid nad Vipavo. (60-1)

Vsem kašljujočim se nujno priporočajo

Kaiserjevi prsni bonboni.

2480 notarsko overovljenih spričeval je najboljši dokaz, da so nepreseženi pri kašlju, hripavosti, kataru in zasiljenju.

Zavoj 10 kr. in 20 kr. pri Mr. Pr. Mardtschlaegerju v Ljubljani, v orlovi lekarni poleg železnega mosta in pri Ubaldu pl. Trnkóczyju v Ljubljani. (1919-11)

Dr. Friderika Lengiel - a Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrta njeno deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepoto; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravi kemičnim putem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer ž njim obraz ali drugi deli polti ločijo se že drugi dan neznatne luskinde od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kozave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rudečico, zajedce in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred glid. 1-50. (37-1)

Dr. Friderika Lengiel - a BENZOE-MILO

Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr. Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Izvežban pisar

doslužen vojak, 26 let star, slovenščine in nemščine v pisavi in govoru popolnem zmožen, z ugodnim spričevalom, želi takoj nastopiti službo. (29-3)

Na prodaj je mesnica

(59-1)

v večjem mestu. Promet na dan 450 do 500 kgr. z vojaštvom po dobrih cenah. V istem mestu je vsak teden živinskih semenj. Proda se takoj zaradi rodbinskih razmer. Več pove upravnishvo „Slov. Naroda“.

Zahvala.

Podpisana izrekam tem potom g. Lovru Brezniku, mestnemu nadstražniku v Ljubljani, za njegov trud in marljivost, s katero mi je rešil zgubljenih 700 glid., najiskrenejšo zahvalo. (61)

V Ljubljani, 9. januarja 1900.

Frančiška Stermec v Št. Vidu pri Zatičini.

Ostanki

vseh vrst manufakturnega blaga oddajajo se

čudovito cenó

samo

(58-1)

v Ljubljani, Sv. Petra nasip 2 Konrad Schumi & Comp.

„Pri novi tovarni“.

Kašelj in hripavost

odstranijo najhitreje

lekarnarja Piccoli-ja salmiakove pastile.

Te so najboljšje preprečilno sredstvo proti enakim slabostim v mrzli letni dobi.

1 zavitek 10 kr.

Vnanjim naročnikom se pošilja 5 zavitekov za 50 kr. poštne prosto, ako se znesek naprej vpošlje v znak ali s pošto nakaznico. (2283-4)

Razglas.

Mestna hranilnica ljubljanska razpisuje s tem

službo asistenta

z letno plačo 1400 kron in stanarino 300 kron ter s pravico do dveh petletnic po 200 kron.

Prošnje za to službo z dokazili o usposobljenosti vložiti je do vštete 21. januarja t. l. pri podpisnem ravnateljstvu.

Pri nastopu službe položiti je kavcijo v visokosti plače.

(49-3)

V Ljubljani, dne 7. januarja 1900

Ravnateljstvo mestne hranilnice ljubljanske.

Zahvala in priporočilo.

Vsem cenjenim gostom, ki so mene kot natakarja v gostilni „pri Šikcu“ na Valvazorjevem trgu s svojim obiskom častili in podpirali, se za to tem potom prirčno zahvaljujem.

Ob enem naznanjam, da sem prevzel

znano gostilno „pri Ribiču“

v Ljubljani, na Dolenjski cesti št. 4.

Priporočam se slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk te gostilne, kjer bodem točno in po nizkih cenah postregel z gorkimi in mrazimi jedili, s pristnim vinom, katero sam direktno od producentov kupujem, ter s priznano dobrim pivom iz Auer-jeve pivovarne.

Tujcem so tudi čedna prenočišča na razpolago.

Odličnim spoštovanjem

Anton Zabukovec.

(64-1)